

Henna Verronen

KORKEAKOULUJEN TYÖELÄMÄPALVELUIDEN

SÄHKÖINEN KÄYTETTÄVYYS

KORKEAKOULUJEN TYÖELÄMÄPALVELUIDEN

SÄHKÖINEN KÄYTETTÄVYYS

Henna Verronen
Opinnäytetyö
Kevät 2011
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma, markkinointi

Tekijä: Henna Verronen

Opinnäytetyön nimi: Korkeakoulujen työelämäpalveluiden sähköinen käytettävyys

Työn ohjaaja: Petteri Aro

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2011

Sivumäärä: 42

Tämän työn toimeksiantajana oli Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Raahen kampus. Tämän työn tarkoituksena oli käydä läpi yhdeksän (9) eri korkeakoulun Internet-sivujen yleistä käytettävyyttä, sekä miten sivut markkinoivat työelämäpalveluitaan sähköisesti.

Aineistona käytin yhdeksän korkeakoulun verkkosivustoja työelämäpalveluista. Tarkoitukseni oli tutkia sivustoilta mm. seuraavia asioita: mitä palveluita yleisesti korkeakouluilla on (esim. opinnäytetyö, harjoittelu), miten palvelut on organisoitu, mitä palveluista kerrotaan Internet-sivuilla ja miten. Tehtävä oli katsoa vastaavatko sivut annettuja vaatimuksia ja kuinka helppo sivuja on käyttää ja tietoa etsiä. Tavoitteena oli myös kartoittaa mahdolliset muutokset sivuille.

Teoriaosuudessa käydään läpi käytettävyyteen liittyvää teoriaa sekä psykologisesti että markkinoinnin kannalta. Lisäksi työssä kartoitetaan korkeakoulujen sivujen toimivuus yrittäjän näkökulmasta. Käytäntöosuudessa verrataan eri korkeakoulujen kotisivuja keskenään. Tämän vertailun avulla voidaan todeta, että yleisesti ottaen koulujen kotisivut ovat käytännölliset ja tieto on helposti löydettävissä. Muutamalla muutoksella koulut saavat kotisivuistaan todella ymmärrettävät ja selkeät.

Itse työ ei tuo muutoksia koulujen verkkomainontaan, mutta kehitystyötä voidaan haluttaessa myös jatkaa. Tärkeimmäksi kehityskohteeksi näen juuri tämän kotisivujen katselemisen ulkopuolisen silmin.

Asiasanat: käytettävyys, Internet-sivut, työelämäpalvelu, kotisivut, korkeakoulu

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences

Degree Programme of Business Economics, marketing

Author(s): Henna Verronen

Title of thesis: Online Availability of Working Life Services at Universities

Supervisor(s): Petteri Aro

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2011

Number of pages: 42

This Bachelor's thesis was commissioned by Oulu University of Applied Sciences, Raahe School. The purpose of this work was to examine the general availability of the Internet sites of nine (9) various universities, and study how schools market their services online.

The material included the websites of nine universities. The intention was to explore the sites to find answers to, for example, the following: what services the universities have in general (e.g. thesis, internships) and how the services are organized. The purpose was to consider if the pages meet the requirements, and how easy the site is to use and search for information. The aim was also to identify possible changes for the pages.

The theory section covers the availability of the theory both psychologically and from marketing perspective. The functionality of the sides of universities is surveyed in the work from an entrepreneur's viewpoint. The practice part of the study compares the home pages of various universities to one another. This comparison shows that, overall, the school websites are practical and the information is easily found. A few changes to homepages make them really understandable and clear.

This study itself does not bring changes to online advertising of universities, but the development can be continued if desired. The most important development target for this website is viewing it with the eyes of an outsider who may not have the vocabulary substance or any other experience in what higher education has to offer.

This thesis was conducted using a qualitative research method. The study is intended to lead to the understanding of the phenomenon. The purpose is to obtain results in terms that reflect the links between factors and help in understanding higher education services and their online advertising, as well as examining them from an entrepreneur's perspective.

The most relevant theoretical perspective in this study is the review of websites from the businesses' viewpoint. In chapter 5 materials are analysed and the results are presented. The material is first divided by school and by service. The results as a whole are examined and conclusions are drawn at the end of the material.

Keywords: availability, website, working life services, homepages, university

ALKUSANAT

Tämä työ on tehty Oulun seudun ammattikorkeakoulun Raahen yksikölle.

Työn tavoitteena oli löytää ratkaisu korkeakoulujen verkkosivujen palveluiden mainontaan sekä käytettävyyden parantamiseen ja kehittämiseen.

Tieni on ollut pitkä ja kivinen, mutta myös hyvin mielenkiintoinen ja antoisa. Uudet tuulet odottavat minua, joten nyt on kiitoksen aika.

Haluan kiittää työni ohjaajaa Petteri Aroa neuvoista ja opastuksesta sekä kieliasun tarkistajaa Kaija Heinulaa. Lisäksi haluan myös kiittää Sari Kurttilaa ja Sami Niemelää, jotka antoivat lisäpontta aikatauluihin opinnäytetyöni valmistumisen kannalta sekä kaikesta tuesta mitä he ovat antaneet koko työni tekemisen ajan.

Kiitokset myös vanhemmilleni, siskoilleni, muille sukulaisille ja ystäville tuesta ja kannustuksesta, mitä olen teiltä tämän pitkän taipaleeni aikana saanut. Olette aina olleet tukenani – kuten myös tässä projektissa.

Viimeisimpänä, muttei toki vähäisimpänä, haluan osoittaa suurkiitokset avopuolisolleni Teemulle kärsivällisyydestä ja kannustuksesta tätä työtä tehdessäni, olit tukenani niin kesäisinä päivinä, kuin syksyn pimeinä iltoina.

Kiitos kaikki, että jaksoitte tukea, kannustaa ja uskoa minuun
– tämä tavoite on nyt saavutettu!

Raahessa 27.4.2011

Henna Verronen

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	8
2 TARKASTELTAVAT KOULUT	9
2.1 Taustaa.....	9
2.2 Opintojen rakenne.....	9
2.2.1 Ammattikorkeakoulututkinto.....	9
2.2.2 Yliopistotutkinnot.....	9
2.2.3 Yhteistyö toimintaympäristön kanssa.....	11
2.3 Helsingin yliopisto.....	11
2.4 Oulun yliopisto.....	11
2.5 Aalto yliopisto.....	12
2.6 Oulun seudun ammattikorkeakoulu.....	12
2.7 Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.....	13
2.8 Jyväskylän ammattikorkeakoulu.....	13
2.9 Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.....	14
2.10 Kemi-tornion ammattikorkeakoulu.....	14
2.11 Rovaniemen ammattikorkeakoulu.....	15
3 PALVELUIDEN TUNNETTUUS JA INTERNETIN ROOLI	16
3.1 Liiketalouden yksikön toiminnan tunnettuus.....	16
3.2 Yhteydenpidon ja yhteistyön toimivuus.....	18
4 KÄYTETTÄVYYS	19
4.1 ISO 9241–11.....	20
4.2 Nielsenin määritelmä.....	21
4.2.1 Käytettävyys Nielsenin mukaan.....	21
4.2.2 Nielsenin kymmenen käytettävyyssäännön lista.....	22
4.3 Hackos ja Redish.....	25
4.4 Määritelmien yhteenveto.....	25
5 SIVUJEN TUTKIMUS	26
5.1 Helsingin yliopiston Internet-sivut.....	26
5.2 Oulun yliopiston Internet-sivut.....	27
5.3 Aalto yliopiston Internet-sivut.....	28
5.4 Oulun seudun ammattikorkeakoulun Internet-sivut.....	30

5.5 Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun Internet-sivut.....	32
5.6 Jyväskylän ammattikorkeakoulun Internet-sivut.....	32
5.7 Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Internet-sivut.....	33
5.8 Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun Internet-sivut.....	34
5.9 Rovaniemen ammattikorkeakoulun Internet-sivut.....	36
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	37
LÄHTEET	38
LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Jokaisella korkeakoululla on yhteyksiä työelämään, esimerkiksi opinnäytetyön, tutkimustyön tai harjoittelun kautta. Korkeakoulut tarjoavat näitä palveluitaan yrityksille, mutta miten? Tarkoitukseni on selvittää, antavatko koulut verkkosivuillaan tarpeeksi tietoa palveluistaan.

Työelämäpalveluja löytyy jokaiselta korkeakoululta, koska laissa on määritelty ne asiat, joita opiskelijan täytyy suorittaa hyväksytysti opiskellessaan. Esimerkiksi harjoittelu kuuluu kaikkiin ammattikorkeakoulututkintoihin. Harjoittelun kesto on koulutusohjelmasta riippuen 30–120 opintopistettä. Harjoittelu suoritetaan koulutusalaan liittyvässä työympäristössä. Riippuen siis koulutusalaista tarvitaan tässä työelämää tarjoamaan paikkoja harjoitteluun.

Jokainen opiskelija suorittaa myös opinnäytetyön / gradun ja näissäkin lähes kaikissa on toimeksiantajana joku yritys tai muu sen kaltainen. Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä. Tästä syystä suositeltavaa on opinnäytetyölle löytää jokin toimeksiantaja. Jotkut koulut tarjoavat myös paljon muita palveluja, joista lisää kerron myöhemmin työssäni käytäntöosuudessa.

Käytettävyys tuotteen ominaisuutena kuvaa, kuinka sujuvasti tuotteen toimintoja käyttäjä käyttää päästäkseen haluamaansa päämäärään. Käytettävydessä on siis kyse ihmisen ja koneen vuorovaikutuksesta. (Kuutti 2003, 13.) Viestintä taas on oleellinen asia ihmisenä olemiseen liittyen. Viestintä on siirtynyt viimeisten vuosikymmenien aikana monella tavalla verkkoon. Useille meistä verkkoviestintä on hyvinkin arkista, mutta silti tiedämme siitä aika vähän.

2 TARKASTELTAVAT KOULUT

2.1 Taustaa

Suomessa on ammattikorkeakoululaki, jota sovelletaan opetusministeriön toimialaan kuuluviin ammattikorkeakouluihin. Tämä on eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetty. Lisäksi Suomessa on yliopistolaki (uudistunut vuoden 2010 alussa) ja valtioneuvoston asetuksia yliopistojen tutkinnoista.

2.2 Opintojen rakenne

2.2.1 Ammattikorkeakoulututkinto

Ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin kuuluu:

- 1) perus- ja ammattiopintoja;
 - 2) vapaasti valittavia opintoja;
 - 3) ammattitaitoa edistävää harjoittelua;
- sekä
- 4) opinnäytetyö.

(Finlex ajantasainen lainsäädäntö. 2003. Hakupäivä 9.8.2010.)

Jokaisen korkeakouluopiskelijan tulee siis hyväksytysti suorittaa sekä harjoittelu että opinnäytetyö. Harjoittelu tulee suorittaa alaa vastaavassa paikassa.

2.2.2 Yliopistotutkinnot

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista.

Alempaan korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja;
- 2) kieli- ja viestintäopintoja;
- 3) monitieteisiä opintokokonaisuuksia;
- 4) muita opintoja; sekä
- 5) asiantuntijuutta kehittävää harjoittelua.

Farmaseutin tutkinnossa opintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu.

Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden perusopintojen laajuus on vähintään 25 opintopistettä. Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden aineopintojen laajuus on yhdessä perusopintojen kanssa vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman aineopintoihin sisältyy vähintään 6 ja enintään 10 opintopisteen laajuinen opinnäyte.

(Finlex, säädökset alkuperäisinä. 794/2004. Hakupäivä 5.4.2011)

Ylemmän korkeakoulututkinnon rakenne

Ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja sekä syventäviä opintoja;
- 2) kieli- ja viestintäopintoja;
- 3) monitieteisiä opintokokonaisuuksia;
- 4) muita opintoja; sekä
- 5) asiantuntijuutta syventävää harjoittelua

Lääketieteen, hammaslääketieteen ja eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnoissa, yhteiskuntatieteellisen alan tutkintoon kuuluvassa sosiaalityön koulutuksessa, proviisorin tutkinnossa sekä psykologian maisterin tutkinnossa opintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu.

Perusopinnoilla ja aineopinnoilla on 9 §:n 2 momentissa tarkoitetut vähimmäislaajuudet. Syventävien opintojen laajuus on vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman syventäviin opintoihin sisältyy vähintään 20 ja enintään 40 opintopisteen laajuinen opinnäyte.

(Finlex, säädökset alkuperäisinä. 794/2004. Hakupäivä 5.4.2011)

2.2.3 Yhteistyö toimintaympäristön kanssa

Ammattikorkeakoulun tulee tehtäviään suorittaessaan olla erityisesti omalla alueellaan yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän sekä suomalaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen samoin kuin muiden oppilaitosten kanssa.

(Finlex ajantasainen lainsäädäntö. 2003. Hakupäivä 9.8.2010.)

Korkeakouluilla on tarjota palveluinaan lisäksi mm. myös erilaisia projekteja ja hankkeita.

2.3 Helsingin yliopisto

Helsingin yliopisto on monitieteinen tutkimusyliopisto. Yliopiston korkeatasoinen tutkimus luo uutta tietoa, jolla koulutetaan eri aloille monipuolisia asiantuntijoita ja jota hyödynnetään yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja elinkeinoelämässä.

Lähes 4 000 tutkijan ja opettajan yliopisto toimii neljällä kampuksella Helsingissä ja 17 muulla paikkakunnalla. Opiskelijoita on 35 000, minkä lisäksi 30 000 osallistuu aikuiskoulutukseen.

Vuonna 1640 perustettu Helsingin yliopisto haluaa jatkossa lujittaa asemansa maailman parhaiden monitieteisten tutkimusyliopistojen joukossa ja toimia aktiivisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja oikeudenmukaisen yhteiskunnan puolesta.

(Helsingin yliopisto. Hakupäivä 23.7.2010.)

2.4 Oulun yliopisto

Oulun yliopisto on 16 000 opiskelijan ja 3000 työntekijän kansainvälinen tiedeyliopisto, jossa tehdään tutkimusta yli 70 tieteenalalla ja koulutetaan erikoisalojen osaajia vaativiin kansallisiin ja kansainvälisiin tehtäviin.

Yliopisto edistää alueellista hyvinvointia ja sivistystä ja on merkittävä osa suomalaista ja eurooppalaista tiedeperustaista innovaatio- ja koulutusjärjestelmää.

Yliopistokoulutus perustuu korkeatasoisen tutkimuksen tuottamaan uusimpaan tietoon ja valmentaa jatkuvaan uuden oppimiseen myös työelämässä.

(Oulun yliopisto. Hakupäivä 23.7.2010.)

2.5 Aalto yliopisto

Aalto-yliopiston muodostavat Suomen arvostetuimmat korkeakoulut - Kauppakorkeakoulu, Taideteollinen korkeakoulu ja Teknillinen korkeakoulu. Aalto-yliopisto on suomalaisille vahvuuksille rakentuva kansainvälinen yliopisto.

Aalto-yliopiston toiminta rakentuu pitkäjänteiselle perustutkimukselle ja taiteelliselle toiminnalle, jotka muodostavat vankan perustan opetukselle sekä luovalle kehitys- ja innovaatiotoiminnalle. Kaiken toiminnan lähtökohtana on kestävä kehitys ja tavoitteena korkea kansainvälinen laatu.

Aalto-yliopisto on kansainvälisesti tunnustettu monialainen tutkimusyliopisto. Aalto-yliopisto on kansainvälinen ja monikulttuurinen oppimisyhteisö. Toimintakulttuuri Aalto-yliopistossa on innostava ja kannustaa korkeatasoiseen jatkuvaan uuden oppimiseen.

Korkeatasoiseen tutkimukseen ja opetukseen perustuen se edistää yhteiskunnan ja sen jäsenten hyvinvointia ja elämän laatua. Aalto-yliopisto muodostaa toimintamodoiltaan ja työkuultuuriltaan ainutlaatuisen tutkimus, kehitys- ja innovaatiotoiminnan keskittymän. Yliopisto vaikuttaa merkittävästi kansalliseen ja eurooppalaiseen tutkimus-, koulutus- ja innovaatiostrategiaan.

(Aalto yliopisto. Hakupäivä 23.7.2010.)

2.6 Oulun seudun ammattikorkeakoulu

Oulun seudun ammattikorkeakoulun (Oamk) tehtävänä on vahvistaa kansallista ja erityisesti alueellista osaamista sekä henkistä ja aineellista hyvinvointia. Opetuksen lisäksi ammattikorkeakoulun tehtävinä ovat soveltava tutkimus sekä alueen työ- ja elinkeinoelämää palveleva kehittämistoiminta.

Oamk on noin 9 000 opiskelijan ja 800 työntekijän korkeakoulu, jonka varsinaiset toimipaikat sijaitsevat Oulussa, Oulaisissa ja Raahessa. Lisäksi projektiluonteista toimintaa on useilla paikkakunnilla Pohjois-Suomessa.

Oulun seudun ammattikorkeakoulu on vetovoimainen, kansainvälinen ja arvostettu alueellinen vaikuttaja ja haluttu yhteistyökumppani sekä koulutuksen ja tutkimus- ja kehitystyön edelläkävijä ja veturi.

(Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010)

2.7 Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu

Kaksikielisen Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu on monialainen ja poikkitieteellisyyttä korostava oppimis- ja kehittämiskeskus. Ammattikorkeakoulun päätehtävänä on kohottaa toimialueensa väestön osaamistasoa.

Korkeatasoinen oppimistoiminta on Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun toiminnan ydin. Oppimiskulttuuri perustuu henkilöstön pedagogiselle taitavuudelle, opiskelijälähtöiselle ajattelulle ja elinkeino- ja työelämäyhteyksille. Ammattikorkeakoulussa opiskelee noin 3300 opiskelijaa kuudella koulutusalueella 22 eri koulutusohjelmassa. Ammattikorkeakoulun opetuskielienä ovat suomi ja ruotsi ja englanti.

(Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010)

2.8 Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK) on vetovoimainen ja kansainvälinen korkeakoulu. Opiskelijoita ammattikorkeakoulussa on yli 8000. JAMK tarjoaa korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, ammatillista opettajakoulutusta, avoimia ammattikorkeakouluopintoja, täydennyskoulutusta ja myös oppisopimustyyppistä täydennyskoulutusta nuorille ja aikuisille.

JAMK nimettiin aluekehitysvaikutuksen huippuyksiköksi vuosille 2006–2007. Se osallistuu alueen kehittämisstrategioiden laadintaan ja toteuttamiseen. Yhteistyö on monipuolista ulkomaisten partnereiden kanssa sekä koulutuksen että hanketoiminnan saralla. Yhteistyökumppaneita on yli neljässäkympessä maassa ympäri maailmaa.

(Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010)

2.9 Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Haaga-Heliassa voi suorittaa ammattikorkeakoulututkintoja, ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja, MBA-ohjelmia ja erikoistumisopintoja, sekä osallistua opettajankoulutukseen ja tutkimus- ja kehitystoimintaan. Haaga-Helia tarjoaa myös henkilöstökoulutusta yrityksille ja muille organisaatioille.

(Haaga-Helian ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010)

2.10 Kemi-tornion ammattikorkeakoulu

Kemi-Tornion ammattikorkeakoululla on kaksi päätehtävää: järjestää työelämäläheistä korkeakouluopetusta ja tehdä opetusta kehittävää ja alueen hyvinvointia lisäävää tutkimus- ja kehitystyötä.

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu on osaava kouluttaja ja kehittäjä. Kouluttaa hyvinvointi-, liiketoiminta-, teknologia- ja kulttuuriosaaaja hyödyntäen uusinta teknologiaa. Tekee alueen elinkeinoelämää ja hyvinvointia edistävää soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä.

Kansainvälisyys on kaikkea koulun toimintaa läpileikkaava osaamisalue. Kehittämisen painopisteenä ovat englanninkieliset koulutusohjelmat. Ammattikorkeakoulu toimii Kemin ja Tornion kaupungeissa.

(Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010.)

2.11 Rovaniemen ammattikorkeakoulu

Rovaniemen ammattikorkeakoulu eli RAMK on EU:n pohjoisin ammattikorkeakoulu ja osa Lapin korkeakoulukonsernia. Sijainti napapiirillä, Ruotsin, Norjan ja Venäjän rajanaapurina, on mahdollisuus erikoistua: vahvuudet ovat pohjoisuus ja kylmän osaaminen.

Päätehtävä on edistää ihmisten ja luonnon hyvää tulevaisuutta, kestävää hyvinvointia ja Lapin elinkeinojen kehittymistä. Valmistuneista lähes kolme neljäsosaa työllistyy Lapin ja Oulun läänien alueelle. Koulutusaloja on viisi. Opiskelijoita on noin 3 000, joista 600 aikuisopiskelijoita. Vuosittain otetaan noin 570 uutta nuorisostaan opiskelijaa. Henkilöstöä on 250. RAMK aloitti toimintansa vuonna 1996 ja vakinaistui 1998.

(Rovaniemen ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010.)

3 PALVELUIDEN TUNNETTUUS JA INTERNETIN ROOLI

Verkko- ja Internet-mainonta on nykypäivänä hyvinkin suureessa ja edelleen kasvavassa roolissa. Oulun seudun ammattikorkeakoulun Strategisen liiketoimintaosaamisen kehittämishankkeen (SLK) teettämän kyselyn perusteella hyvin monet yritykset kaipaavat sähköistä toimintaa. SLK-kysely toteutettiin vuonna 2009 ja siihen vastasi 366 työelämän edustajaa Oulun seudulta. Näiden vastausten perusteella tehtiin nykytila-analyysi, joista tärkeimpiä asioita työhöni liittyen käyn tässä lävitse.

3.1 Liiketalouden yksikön toiminnan tunnettuus

Kyselyssä työelämän edustajilta kysyttiin, kuinka hyvin he tuntevat liiketalouden yksikön toimintaa. Vastauksien perusteella toimintaa ei tunneta kovinkaan hyvin. Vastaaajista 39 % tiesi mahdollisuuden saada harjoittelija, 37 % tutkintoon johtavan koulutuksen ja 31 % mahdollisuuden tarjota opinnäytetyötä. Kehittämishankkeet ja projektit tunnettiin huonommin (Kuvio 1).

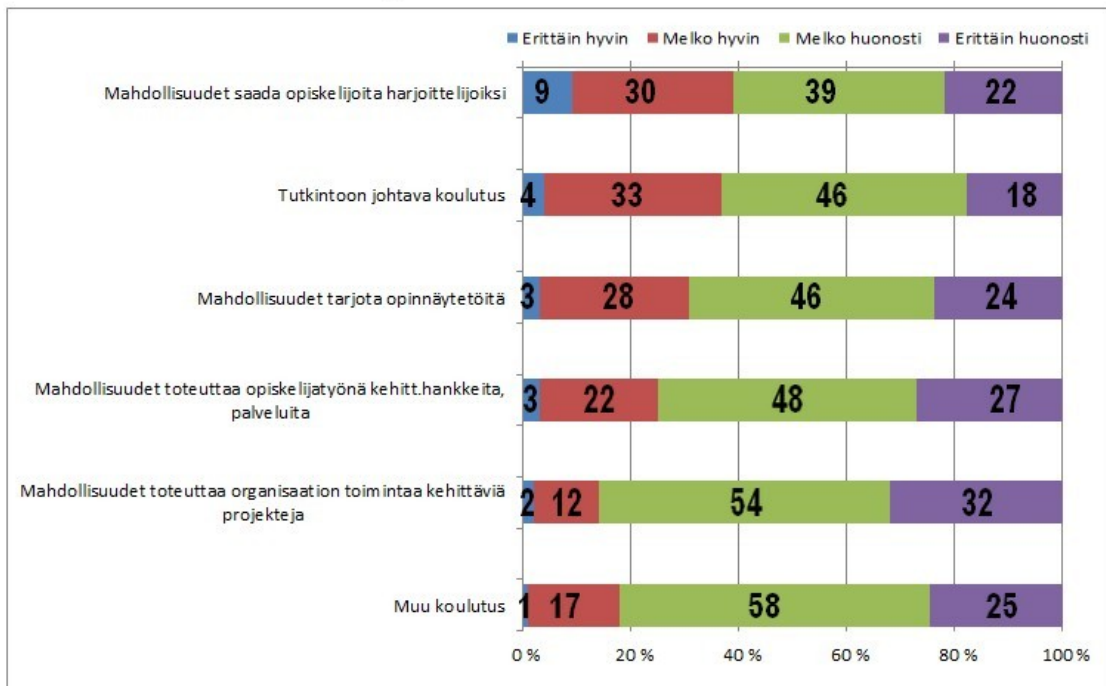
Suurimmat organisaatiot (henkilömäärä ≥ 100) tunsivat pienempiä paremmin mahdollisuuden tarjota opinnäytetöiden aiheita (43 %), mahdollisuuden saada harjoittelijoita (65 %) ja mahdollisuuden toteuttaa organisaation toimintaa kehittäviä projekteja (19 %).

Henkilömäärältä pienimmät (1-4 henkilöä) organisaatiot tunsivat kaikkia muita huonommin mahdollisuuden tarjota opinnäytetöiden aiheita ja mahdollisuuden saada harjoittelijoita sekä muun kuin tutkintoon johtavan koulutuksen (erikoistumisopinnot).

Julkisella sektorilla työskentelevät tunsivat paremmin kuin yksityisellä sektorilla mahdollisuuden tarjota opinnäytetöiden aiheita (50 % vs. 28 %), saada harjoittelijoita (65 % vs. 35 %) ja tunsivat jonkin verran paremmin myös erikoistumisopinnot.

(Työelämän edustajien kokemuksia ja näkemyksiä työelämäyhteistyöstä Oulun seudun ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön kanssa. Strategisen liiketoimintaosaamisen kehittämishanke (SLK)).

Liiketalouden yksikön toiminnan tunnettuus

Kuvio 1. Työelämän edustajien Liiketalouden yksikön toiminnan tunteminen (Työelämän edustajien kokemuksia ja näkemyksiä työelämäyhteistyöstä Oulun seudun ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön kanssa. Strategisen liiketoimintaosaamisen kehittämishanke (SLK)).

Korkeakoulututkinnon suorittaneet tunsivat parhaiten tutkintoon johtavan koulutuksen, mahdollisuuden tarjota opinnäytetöiden aiheita ja saada harjoittelijoita. Varsinkin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet tunsivat hyvin tutkintoon johtavan koulutuksen ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet tunsivat hyvin harjoittelu- ja opinnäytetyömahdollisuudet. (Työelämän edustajien kokemuksia ja näkemyksiä työelämäyhteistyöstä Oulun seudun ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön kanssa. Strategisen liiketoimintaosaamisen kehittämishanke (SLK)).

3.2 Yhteydenpidon ja yhteistyön toimivuus

Strategisen liiketoimintaosaamisen kehittämishankkeessa sanotaan, että ylivoimaisesti suurin osa työelämän edustajista toivoo yhteydenottotavaksi sähköpostia. Henkilökohtainen yhteydenotto koettiin tärkeäksi ja monet toivoivat www- sivuille tietoa opinnäytetöistä, harjoittelusta jne. Tässä tapauksessa työelämän edustajat pitivät myönteisenä myös opiskelijoiden aktiivisuutta ja yhteydenottoa. (Työelämän edustajien kokemuksia ja näkemyksiä työelämäyhteistyöstä Oulun seudun ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön kanssa. Strategisen liiketoimintaosaamisen kehittämishanke (SLK)).

Kehittämishankkeessa teetetyn kyselyyn vastanneista mainitsi yhteydenottomuodoksi

- 51 % sähköposti
- 15 % henkilökohtaisen yhteydenoton
- 14 % www-sivut
- 12 % puhelimen
- 4 % Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät
- 4 % yrityselämän edustajille tarkoitetut tilaisuudet
- 3 % yhteyshenkilön
- 3 % opiskelijan
- 3 % kirjeet

Kyselyssä on tullut ilmi, että työelämä kaipaisi aktiivisuutta myös oppilaitosten suunnalta. Sähköpostilla tiedotettaisiin, milloin olisi tulossa opiskelijoita harjoitteluun jne. Myös tiedotusta eri verkostojen välillä toivottiin lisää.

Toisaalta nämä tiedot löytyvät jo koulujen Internet-sivuilta. Ne sisältävät myös yhteystiedot ja tiedot opinnäytetyöstä, harjoittelusta jne. Miksi sitten työelämän edustajat eivät käy tutkimassa asiaa? Miksi sitä kautta ei oteta sähköpostitse yhteyttä esimerkiksi koulun edustajaan? Tähän voi olla vain yksi vastaus, tietämättömyys.

4 KÄYTETTÄVYYS

Käytettävyydellä tarkoitetaan sitä, että tuotetta voidaan käyttää haluttuun tarkoitukseen mahdollisimman nopeasti, miellyttävästi ja helposti. Jos tuote koetaan hankalaksi tai epämiellyttäväksi, sen käyttöä vältetään tai saatetaan pahimmassa tapauksessa käyttää väärin.

Käytettävyys (engl. usability) on apuvälineen tai muun valmistetun esineen, palvelun tai ympäristön helppokäyttöisyyttä tietyn tavoitteen saavuttamiseksi. Käytettävyydellä voidaan myös viitata helppokäyttöisyyttä mittaaviin menetelmiin sekä oppiin niistä periaatteista, joita soveltamalla tuotteesta, palvelusta tai ympäristöstä saadaan helppokäyttöisempi.

Ihmisen ja koneen välisessä vuorovaikutuksessa käytettävyydellä viitataan yleensä tietokoneohjelmiston tai verkkosivun helppokäyttöisyyteen. (Wikipedia. 2010. Hakupäivä 16.8.2010.)

Käytettävyydessä on siis kyse ihmisen ja koneen vuorovaikutuksesta. Usein käytetäänkin termiä ihminen-tietokone-vuorovaikutus (Human-Computer Interaction, HCI), tunnetumman *usability*-termin lisäksi.

Käytettävyys koostuu osa-alueista. Niitä ovat opittavuus, muistettavuus, tehokkuus, pieni virhealttius ja miellyttävyys. Käytettävyyden ja käyttöliittymien yhteydessä puhutaan usein intuitiivisesta käyttöliittymästä. Intuitiivisuus on tavallaan tuttuus aikaisemman kokemuksen valossa. Jos törmäämme kadulla laitteeseen, joka ei ole ennestään tuttu mutta muistuttaa kovasti aikaisemmin tuntemiamme laitteita, se on intuitiivinen ja osaamme käyttää sitä.

(Kuutti 2003, 13)

Seuraavassa esitellään ja tutkitaan paljon käytettyä Nielsenin määritelmää (1993), ISO-standardin mukaista määritelmää (1998) sekä Hackosin ja Redishin määritelmää (1998).

4.1 ISO 9241–11

Määritelmässä tarkastellaan käytettävyyttä kolmesta lähtökohtakysymyksestä:

- Ensimmäinen kysymys on: *ketkä ovat käyttäjiä?*
- Toinen kysymys on: *mitkä ovat käyttäjien tavoitteet?*
- Kolmas kysymys on: *mikä on tuotteen käyttöympäristö?*

Nämä kolme kysymystä pitäisi periaatteessa aina ensin selvittää, kun puhutaan tuotteen käytettävyydestä. Sen jälkeen, kun nämä lähtökohdat ovat määritetty, tarvitaan kriteerit, joilla käytettävyyttä voidaan *tarkastella ja mitata*.

Kansainvälinen standardointijärjestö, ISO, määrittelee käytettävyyden kokonaisuudeksi, joka kuvaa, miten hyvin tietyt käyttäjät kykenevät käyttämään käytössään olevia työvälineitä tiettyjen tehtävien suorittamiseen tietyissä ympäristöissä tavoitteidensa suorittamiseen. (Kuutti 2003, 15) Määritelmässä huomioidaan sekä käyttäjä että käyttöympäristö, johon kuuluvat tehtävät, välineet sekä fyysinen ja sosiaalinen ympäristö. Tässä standardissa käytettävyys jaetaan kolmeen osaluueeseen:

- *Tuloksellisuus*, joka tarkoittaa sitä miten tarkasti ja oikein käyttäjä saavuttaa tietyt tavoitteet.
- *Tehokkuus*, joka tarkoittaa käytettyjä resursseja suhteessa tavoitteiden saavuttamiseen.
- *Miellyttävyyys*, joka on käyttäjän kokema tyytyväisyys ja positiivinen asenne tuotetta kohtaan.

Eri alueita voidaan käyttää kokonaisien tehtävien tai niiden osien arvioimisessa. Tehokkuutta voidaan mitata esimerkiksi saavutettujen tavoitteiden määrällä, tehtävien oikein suorittaneiden käyttäjien määrällä ja kuinka oikein tehtävät on keskimäärin tehty. Tuloksellisuuden mittaamiseen voidaan käyttää muun muassa tehtävän suorittamiseen kuluva aikaa, tietyssä ajassa suoritettavien tehtävien lukumäärää ja tehtävän suorittamiseen liittyviä kustannuksia. Miellyttävyyttä voi mitata esimerkiksi tyytyväisyyskyselyllä, vapaaehtoisen käytön määrällä ja saatujen valitusten määrällä. (ISO 1998)

4.2 Nielsenin määritelmä

Käytettävyyden määrittelyssä usein käytetty malli on Nielsenin (1993) kehittämä. Nielsenin käytettävyyden määrittelyssä lähdetään liikkeelle järjestelmän hyväksyttävyydestä, jonka yhtenä osana on käytettävyys. Järjestelmän hyväksyttävyyden jakaantuu sosiaaliseen ja käytännölliseen hyväksyttävyyteen.

4.2.1 Käytettävyys Nielsenin mukaan

Käytettävyyden Nielsen jakaa viiteen osa-alueeseen, nämä ovat

- opittavuus (learnability)
- tehokkuus (efficiency)
- muistettavuus (memorability)
- virheettömyys (errors)
- subjektiivinen tyytyväisyys/miellyttävyys (subjective satisfaction)

Tuotetta voidaan kutsua opittavuudeltaan hyväksi, jos tuotteen käyttö on helppo oppia. Esimerkiksi pankkiautomaatin käyttö on nopeasti opittava.

Tehokkuus korostuu tuotteissa, joissa käyttäjä pystyy käyttämään tuotetta tehokkaasti oppimisvaiheen jälkeen. Vaikka jonkin laitteiston käyttö voi alussa olla vaikeaa, käyttäjä pystyy kerran sen käytön opittuaan hyödyntämään sitä tehokkaasti.

Muistettavuudeltaan hyvä tuote on sellainen, jonka käytön käyttäjä muistaa hyvin tauon jälkeen. Tuotetta voi siis käyttää uudelleen ilman erityistä opettelua. Esimerkiksi kirjastojen tiedonhakuohjelmat.

Virheettömyydellä tarkoitetaan sitä, että tuotetta voidaan käyttää lähes virheettömästi, tai jos virheitä tapahtuu, niin kuinka hyvin käyttäjä toipuu niistä. Vakavia virheitä ei saa tapahtua ollenkaan. Tässä hyvänä esimerkkinä sairaalalaitteet, joissa virheettömyys on erittäin tärkeää.

Käyttäjät ovat tyytyväisiä käyttäessään miellyttäviä tuotteita. Käytön jälkeen he käyttävät tuotetta mielellään uudelleen. Vapaa-ajan laitteissa miellyttävyys on tärkeää.

4.2.2 Nielsenin kymmenen käytettävyyssäännön lista

Nielsen on esittänyt alla olevan kymmenen käytettävyyssäännön listan.

Tästä listasta on eri lähteissä hieman erilaisia versioita. Kaikki ovat kuitenkin suunnilleen samansisältöisiä. (Kuutti 2003, 49) Tässä on alkuperäinen lista vapaasti suomennettuna:

1. Vuorovaikutuksen tulee olla yksinkertaista ja luonnollista. (Luonnollinen dialogi)
2. Vuorovaikutuksessa käytä käyttäjien omaa kieltä. (Käyttäjän kieli)
3. Minimoi käyttäjän muistikuorma. (Minimoi muistikuorma)
4. Käyttöliittymän tulee olla yhdenmukainen. (Yhdenmukaisuus)
5. Anna käyttäjälle palautetta toiminnoista reaaliajassa. (Riittävä palaute)
6. Osoita selkeä poistumistapa. (Selkeä poistuminen)
7. Oikopolkuja ja tehokasta työskentelyä tulisi tukea. (Oikopolku)
8. Anna selkeät ja ymmärrettävät virheilmoitukset. (Virheilmoitukset)
9. Vältä virhetilanteita (Virhetilanteiden välttäminen)
10. Anna riittävä ja selkeä apu (Kunnolliset avustustoiminnot ja dokumentaatio). (Riittävä apu)

Listan täysimittaisen hyödyntämisen ja kaikkien kohtien oikein ymmärtämiseksi vaaditaan hieman taustatutkimusta. Tarkastellaan siis hieman tarkemmin jokaista kohtaa.

1. Yksinkertainen dialogi

Annetaan käyttäjälle vain se tieto, mitä hän tarvitsee. Kaikki turha kilpailee käyttäjän huomiosta. Graafinen sommittelu ja ryhmittely & tiedon järjestys on tärkeää.

2. Käyttäjän kieli

Kielen tulisi olla normaalia arkikieltä, tietokonekieltä ja – termejä tulisi välttää. Erityisesti tämä listan kohta pätee myös tuotteen dokumentaatioon.

3. Minimoi muistikuorma

Ihmisen muisti on psykologian kirjallisuudessa yleensä jaettu kahteen osaan, lyhytkestoiseen muistiin ja pitkäkestoiseen muistiin. Leikkaa ja liimaa (cut – copy) -toiminto on erinomainen apu muistikuorman vähentämiseen.

4. Yhdenmukaisuus

Komentojen on toimittava yhdenmukaisesti ja loogisesti. Ominaisuudet toimivat samalla tavalla koko sovelluksessa. Tässä voi käyttää apunaan erilaisia *tyylioppaita*.

5. Riittävä palaute

Käyttäjän on saatava palautetta toiminnoistaan:

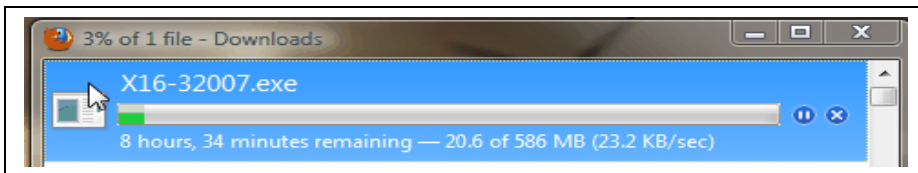
Alle 0,1 sekuntia

- tunne välittömästi vasteesta
- ei tarvitse erillistä palautetta; lopputulos riittää

Enemmän kuin 10 sekuntia

- käyttäjä haluaa tehdä muita töitä odottaessaan

Käyttäjän on nähtävä järjestelmän toimintatila

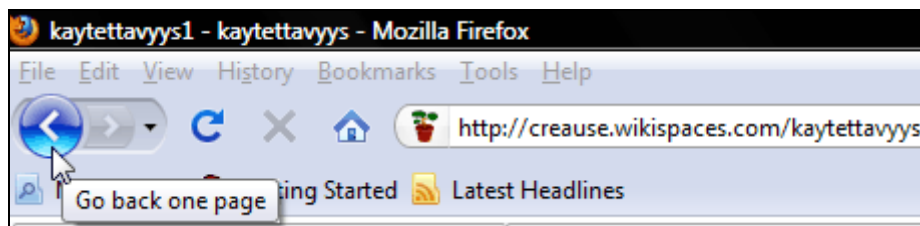

Kuva 1 Tilanepalkki näyttää kuinka paljon tehtävän suorittaminen vie vielä aikaa.

6. Selkeä poistuminen

Jokaisessa ohjelman osassa tulee olla selkeästi merkitty poistumistie. Jo **tehdyn toiminnon peruuttaminen** (*undo*) on tänä päivänä jo niin yleinen toiminto, että sen olemassaoloon on totuttu.

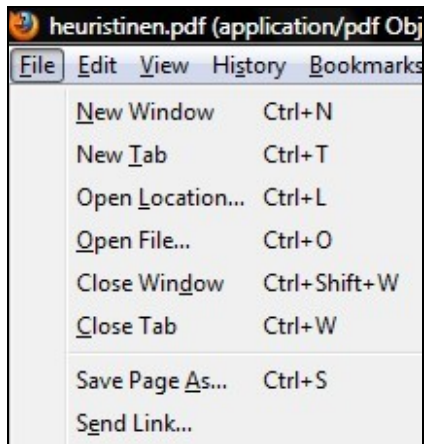
Käyttäjälle on tarjottava keino palata edelliseen tilaan ja mielellään myös alkutilaan.

Kuva 2 Tehdyn toiminnon peruuttaminen

7. Oikopolku

Tehokäyttäjille on oltava erilaisia oikopolkuja, esimerkiksi näppäinyhdistelmät (Ctrl + N) ja kaksoisnäpätykset.

Kuva 3 Näppäinyhdistelmät

8. Virheilmoitukset

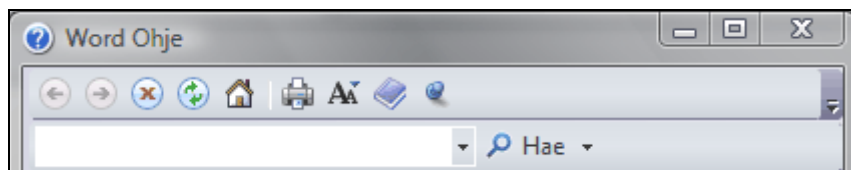
Käyttäjän on pystyttävä huomaamaan, tunnistamaan ja korjaamaan virhe. Virheilmoitusten tulee olla neutraaleja tai kohteliaita. Virheilmoitusten tulisi olla selkokieleisiä ja sisällön pitäisi olla ymmärrettävä sellaisenaan.

9. Virhetilanteiden välttäminen

Valintalistat auttavat kirjoitusvirheisiin, siksi on parempi antaa käyttäjän valita tiedosto listalta, kuin laittaa käyttäjä kirjoittamaan tiedoston nimi. Tulisi myös välttää toimintiloja ja tila tulisi esittää selkeästi.

10. Riittävä ja selkeä apu

Niitä varten, joiden kokemusmaailman jokin tietty laite ei sovellu, tulisi olla hyvä ohjeistus ja dokumentaatio. Yleisesti tunnistettu tosiasia on, että käyttäjät eivät lue ohjekirjoja tai sitten niitä luetaan vasta, kun jokin asia on mennyt pieleen. Ohjekirjoissa tulisi siis olla hakuominaisuus. Tämä puoltaa elektronista ohjekirjaa, joka on hyvinkin joustava.

Kuva 4 Ohjeiden hakuominaisuus

4.3 Hackos ja Redish

Hackos ja Redish (1998) ovat esittäneet listan käytettävyydeltään hyvän tuotteen ominaisuuksista. Lista ei sinänsä ole käytettävyyden määritelmä, mutta se tuo hieman toista näkökulmaa asiaan sekä kiinnostavia lisäpiirteitä muille määritelmille. Heidän mukaansa hyviä tuotteita yhdistävät seuraavat asiat:

- Tuote tukee työketjuja, jotka ovat käyttäjälle tuttuja ja miellyttäviä.
- Tuote tukee käyttäjänsä oppimistyyliä.
- Tuote sopii käyttöympäristöönsä.
- Käytetty suunnitteluperiaate, kuten käytetty metafora, on käyttäjilleen ennestään tuttu.
- Yhtenäisyys (*consistency*), kuten ulkoasu, kuvakkeet ja toimintaperiaate, saa tuotteen vaikuttamaan luotettavalta ja helposti opittavalta.
- Tuotteen käyttämä terminologia ja käytetyt kuvakkeet ovat käyttäjille tuttuja ja helppoja oppia.

Tuotteen tulee sopia käyttäjälleen, työympäristöön ja siihen tarkoitukseen, johon se on suunniteltu ja valmistettu. Jos tuotteen käyttö ei ole aivan ilmeistä, se on kuitenkin helppo oppia.

4.4 Määritelmien yhteenveto

Yllä olevista määritelmistä voidaan siis nähdä, että käytettävyys on hyvinkin monipuolinen käsite ja siksi on vaikea huomioida kaikkia osa-alueita. Tämän vuoksi onkin tärkeää miettiä, mitkä ominaisuudet ovat tuotteessa tärkeitä ja määritellä käytettävyystavotteet sen mukaan. Esimerkiksi voidaan miettiä ammattikäyttöön tarkoitettua tuotetta. Sen ei tarvitse välttämättä olla nopeasti opittava, mutta sen täytyy olla tehokas ja mielellään virheetön käyttää, ominaisuuksien perusteella se täyttää asetetut käytettävyystavotteet.

Tuotteen kehittämisessä on myös tiedettävä ketkä tuotetta käyttävät, mikä on tuotteen tavoite, missä tuotetta käytetään, mitä käyttäjät ovat tekemässä ja mitä vaatimuksia tästä seuraa käytettävyydelle. Tuotteen pitäisi siis sopia siihen tarkoitukseen, mihin se on tarkoitettu.

5 SIVUJEN TUTKIMUS

Seuraavaksi perehdytään eri kohdekoulujen Internet-sivuihin ja siihen, miten niissä on palvelut esitetty. Pääasiassa keskityn siihen, mitä palveluja koulut tarjoavat, miten ne on organisoitu ja miten niistä kerrotaan tietoja. Tarkastelen sivuja yrittäjän / ulkopuolisen silmin alkaen etusivulta ja siitä eteenpäin katsoen, mitä tietoja ja miten on annettu. Koska käytettävyydellä tarkoitetaan sitä, että tuotetta voidaan käyttää haluttuun tarkoitukseen mahdollisimman nopeasti, miellyttävästi ja helposti, tulen siis jokaisen Internet-sivun kohdalla käyttämään tätä käytettävyyden yleistä sääntöä ns. pohjana ja kerron miten se käytännössä toimii Internet-sivuilla. Lopussa on yhteenveto asioista (taulukko missä kaikkien koulujen mainitsemat palvelut) ja johtopäätökset.

5.1 Helsingin yliopiston Internet-sivut

Helsingin yliopiston etusivulta heti löytyy linkki ”*palvelut ja yhteistyö*”, tästä klikkaamalla pääsee eteenpäin, jonka jälkeen tulee ”*työelämä ja yritysyhteistyö*”. Työelämäyhteistyö linkin takaa löytyvät; kielipalvelut, urapalvelut ja tue tutkimusta ja opiskelua.

Kuva 3 Palvelut & yhteistyö (Helsingin yliopisto)

Helsingin yliopiston sivuilta löytyy siis helposti ja nopeasti tieto harjoittelusta, gradusta ja monesta muusta palvelusta. Sivut on organisoitu hyvin ja linkit ovat toimia ja käteviä. Lisäksi kielikoulun yhteyshenkilöt ovat mainittu ja käännöksistä löytyy jopa hinnasto töille. Plussana sivuilla on myös oma rekry–forum, jonne voi ilmoittaa harjoittelijat, työntekijät sekä gradut. Tämä palvelu on työnantajalle maksuton. Helsingin yliopiston kotisivut ovat kokonaisuudessaan selkeät ja yksinkertaiset.

5.2 Oulun yliopiston Internet–sivut

Oulun yliopiston etusivulla on kohta ”palvelut”, jota klikkaamalla pääsee erilaisiin palveluihin eri tarkoituksiin. Täältä löytyy myös kohta ”palvelut yrityksille”

Kuva 4 Palvelut yrityksille (Oulun yliopisto)

Tutkimuspalvelut yrityksille – linkin takaa löytyy mainittuna erilaiset yhteistyötavat, joita koululla on tarjota:

- 1) Opinnäytetyöt → Yritys voi tilata opinnäytetyön (pro gradu-, diplomityö)
- 2) Tutkimusyhteistyö → Tilaustutkimus & Yhteishankkeet
- 3) Lisensoitavat teknologiat

Kun menee takaisin päin nuolinäppäimellä ja painaa ”*työnantajille suunnatut palvelut*”, löytyy

- harjoittelu (portaali minne voi ilmoittaa paikoista tai vapaamuotoisella yhteydenotolla)
- esittelytilaisuudet ja teematapahtumat (maksuton, tosin tilojen käytöstä peritään maksu)
- rekrytointi sähköpostilla.

Tämän koulun sivuilla yrittäjän näkökulmasta tietoa on hyvin vähän, hintoja ei mainita, yhteystietoina on vain yksi ja sama sähköposti, jonne kaikki tiedot laitetaan. Kokonaisuudessaan sivut organisoitu hieman monimutkaisesti, voisi olla selkeämpi ja ihmisystävällisempi.

5.3 Aalto yliopiston Internet-sivut

Etusivulta löytyy ”*kumppanille*”, josta painamalla pääsee lisätietoihin. Jotkin palvelut ovat koulukohtaisesti ja lisätietoa saa koulujen ura – ja rekrytointipalvelusta.

Kohdasta ”*kauppakorkeakoulun tutkimuspalvelut yrityksille*” löytyy tietoa yhteistyönä tehtävinä töistä, esimerkiksi opinnäytetyöt (pro gradu tai kandidaatin työ), yritysprojektit, case-projektit ja IDBM-ohjelma.

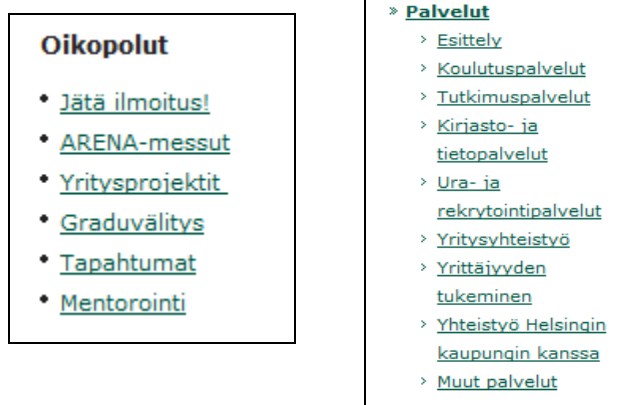
Aalto Factoryt <ul style="list-style-type: none">▶ Factoryt - uuden osaamisen pajat▶ Aalto Design Factory (aaltodesignfactory.fi)▶ Aalto Media Factory (aaltomediafactory.fi)▶ Aalto Service Factory	Tutkimusyhteistyö <ul style="list-style-type: none">▶ Aalto-yliopiston tutkimus▶ Innovaatiokeskus (oiic.tkk.fi)▶ Kauppakorkeakoulun tutkimuspalvelut yrityksille (hse.fi)▶ Taideteollisen korkeakoulun tutkimuspalvelut (taik.fi)	Alumniyhteistyö <ul style="list-style-type: none">▶ Aalto-yliopiston alumniyhteistyö
Palvelut työnantajille <ul style="list-style-type: none">▶ Ura- ja rekrytointipalvelut▶ Täydennyskoulutus	Yrityssuhteet <ul style="list-style-type: none">▶ Aalto-yliopiston yrityssuhteet	Tue Aalto-yliopistoa <ul style="list-style-type: none">▶ Miten lahjoitan Aalto-yliopistolle?▶ Lisää tietoa varainhankinnasta (varainhankinta.aalto.fi)

Kuva 5 Kauppakorkeakoulun tutkimuspalvelut yrityksille (Aalto yliopisto)

Tätä kautta löytyvät myös tiedot palveluista

- rekrytointi
 - o uraweb, arena-messut
- kirjastopalvelut
 - o Helecon – tietokannat
- koulutukset
 - o ohjelmia ja räätälöityä koulutusta yrityksille
 - o johtamiskoulutus
 - o PK – yrityskoulutus
- yritysysteistyö
 - o partneruus
 - o nimikkosalit
 - o yhteystiedot
- muut palvelut
 - o tilapalvelut
 - o ravintolapalvelut
 - o painopalvelut
 - o liikuntapalvelut

Sivusto on organisoitu ihan kohtuu hyvin ja tietoa löytyy kyllä helpostikin. Tosin yhteystiedot ovat hukassa, on vain yksi ja sama, koko koulun yhteinen ”pääosoite”. Sivustolla on myös ”oikopolkuja”, joista klikkaamalla pääsee suoraan tärkeimpiin linkeihin, ilman turhaa etsiskelyä ja hakemista.

Kuva 6 Oikopolut & palvelut (Aalto yliopisto)

5.4 Oulun seudun ammattikorkeakoulun Internet-sivut

Kun aukaisee OAMK:n kotisivut, heti etusivulta löytyy linkki ”työelämälle”.

Tämän jälkeen tulee esiin sivu, missä on kerrottu mitä palveluja koulu tarjoaa työelämään.

Oulun seudun ammattikorkeakoulu tarjoaa

- harjoittelijoita
- opinnäytetöitä
- projektitöitä
- kehittämishankkeita
- koulutuspalveluja
- asiantuntijapalveluja
- konferenssipalveluja
- valmistuvia opiskelijoita työntekijöiksi

Kuva 7 OAMK:n etusivu (Oulun seudun ammattikorkeakoulu)

Jokaisessa kohdassa on kerrottu, mitä asia tarkoittaa ja mitä se vaatii. Esimerkiksi harjoittelusta on kirjoitettu ”Harjoittelun tavoitteena on tutustuttaa opiskelija ohjatusti mahdollisimman moniin työyhteisön toimintoihin ja ammattiopintojen kannalta keskeisiin työtehtäviin, jolloin opiskelija pääsee soveltamaan tietojaan ja taitojaan. Opiskelija analysoi kriittisesti omien arvojensa, asenteidensa ja tietoperustansa kautta ammatillisen toimintansa periaatteita, sisältöä ja työmenetelmiä. Harjoittelun järjestämisestä sovitaan ammattikorkeakoulun ja työnantajan välisellä kirjallisella sopimuksella. Ammattikorkeakouluopintoihin kuuluvan harjoittelun laajuus on koulutusohjelmasta riippuen 30 - 125 opintopistettä.” On kerrottu harjoitteluun kuuluvasta

vakuutuksesta, on mainittu yhteyshenkilöt (jotka on lueteltu yksiköittäin), www-lomake ja harjoittelupedia. *Palvelupyynnöt*-kohdasta löytyy lomake, jonka täyttämällä koulu ottaa yhteyttä henkilöön. Eri linkit menevät eri paikkaan, joista klikkaamalla löytyy taas lisätietoa.

Palvelupyynnöt - askel oikeaan suuntaan

Kiinnostaako organisaationne osaamisen kehittäminen? Lähetä palvelupyynnötlomake, niin otamme yhteyttä. Katsotaan yhdessä, miten voimme parhaiten palvella teidän tarpeitanne.

- [Opinnäytetöiden ehdottaminen](#)
- [Harjoittelupaikan tarjoaminen](#)
- [Koulutuksen tilaaminen](#)
- [Asiantuntijapalvelut](#)
- [Tutkimus- ja kehitystyö](#)

Kuva 8 Palvelupyynnöt (Oulun seudun ammattikorkeakoulu)

Kun tässä klikkaa esimerkiksi kohtaa *opinnäytetöiden ehdottaminen*, tulee lomake jolla voi ehdottaa opinnäytetöiden aiheita. Ensin valitaan yksikkö, joihin asia vaikuttaa, jonka jälkeen täytetään vaadittavat tiedot ja lomake lähetetään eteenpäin. Tämän linkin takaa pääsee myös tutustumaan eri koulutusohjelmiin ja löytää kyseessä olevan alan vaatimukset, tavoitteet jne. Tämä tieto on työelämälle tärkeää, jotta he pystyvät perehtymään, mikä koulutusryhmä olisi paras juuri heidän tarvitsemalleen työlle.

Kohdassa *alumniyhdistys* on todella hyvin selitetty, mitä tarkoittaa sana alumni ja mikä tämä yhdistys on ja miten se toimii. Tässä linkissä on suoraan alumnikoordinaattorin yhteystiedot. Sivuilta löytyy Jobstep – palvelu ja on myös kerrottu, mikä tämä palvelu on ja mitä se sisältää.

Jobstep

[Jobstep.net](#) on ammattikorkeakoulujen työnvälitys- ja tietopalvelu, joka auttaa erilaisten työ-, harjoittelu-, projekti- ja opinnäytetyöpaikkojen tarjoamisessa ammattikorkeakoulun opiskelijoille ja sieltä valmistuneille.

[Ohjeita työnantajalle Jobstepin käytöstä](#)

Kuva 9 Jobstep (Oulun seudun ammattikorkeakoulu)

Oulun seudun ammattikorkeakoulun sivut ovat hyvin selkeät ja organisoitu hyvin. OAMK:lla on myös paljon eri yksiköitä ja eri koulutusaloja. Tähän nähden sivut ovat hyvät ja niihin on panostettu. Työelämän kannalta on tärkeää, että asiasanoja on selitetty ja täsmennetty.

5.5 Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun Internet-sivut

Heti etusivulla on joskin hämäävä ”opiskelijapalvelut”, jota kautta löytyi myös työelämäyhteistyö. Tästä eteenpäin menemällä tulee harjoittelu, opinnäytetyö, jobstep.net ja alumni. Näistä asioista on kerrottu hyvin ja selvitetty, että mitä tarkoittavat. Harjoittelusta on myös tarjolla lisätietoa koulutusaloittain.

Sivut on ehkä jopa liian yksinkertaistetut; tietoa on hyvin vähän, mutta nämä vähäiset tiedot on kyllä tarkasti selitetty. Sivustolla ei mainita ketään yhteyshenkilöä, joten ulkopuolisen vaikea ottaa yhteyttä. Sivusto kaipaisi piristystä ja parannusta.

Opiskelijapalvelut Työelämäyhteistyö Alumni	
Opinto- ja hakutoimisto	Alumni
Opinto-opas	
Diploma Supplement	COP Alumni ry on ensimmäisiä AMK-alumniyhdistyksiä Suomessa. Yhdysvalloissa alumnitoiminalla on pitkät perinteet ja se on merkittävä osa korkeakoulujen toimintaa.
Opintotukilautakunta	
Opiskelijakunta	
Ura- ja rekrytointipalvelut	Alumni tulee latinan sanasta alumnus ja tarkoittaa oppipoikaa, kasvattia. Nykypäivänä alumnilla tarkoitetaan toimintaa, jolla pyritään pitämään yllä korkeakoulun ja entisen opiskelijan välisiä suhteita opiskelijan valmistumisen jälkeen. Jokainen korkeakoulusta valmistunut on alumni. Alumnitoiminnan tarkoituksena on lisätä korkeakoulun yhteyksiä työelämään ja edistää työelämän ja korkeakoulun verkostoitumista. Alumnitoiminnan kautta työelämä ja opiskelu lähentyvät ja tämä edesauttaa työllistymistä.
Työelämäyhteistyö	
- Harjoittelu	
- Opinnäytetyö	
- Jobstep.net	
- Alumni	
Asuminen	Lisätietoja löydät Alumnin www-sivuilta osoitteesta www.copalumni.fi .

Kuva 10 Alumni (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu)

5.6 Jyväskylän ammattikorkeakoulun Internet-sivut

Etusivulta löytyy heti linkki ”palvelut yrityksille”. Tästä painettua tulee paljon eri palveluita, jotka on myös tarkemmin selitetty ja kuvailtu. ”Osaava ja monipuolinen palvelutoimintamme on käytössäsi. Tarjoamme yrityksille, julkisille organisaatioille ja 3. sektorin toimijoille asiantuntijapalveluja sekä laboratorio- ja mittauspalveluja. Tutustu palveluihimme ja ota yhteyttä. Räätelöidään yhdessä tarpeitasi palveleva koulutus- ja kehittämiskokonaisuus.” (Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 11.10.2010)

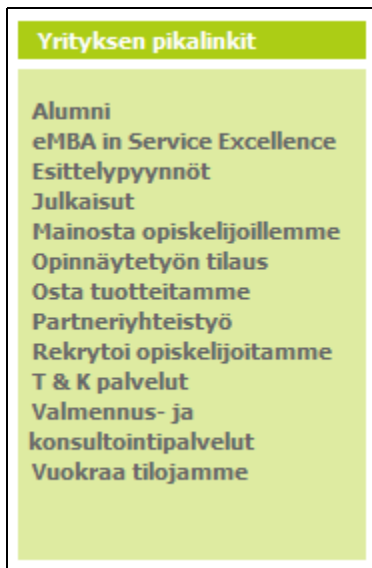
Jyväskylän ammattikorkeakoulu tarjoaa paljon eri palveluita, muun muassa kielipalvelut, asiantuntijapalvelut, tuotekehitys ja testaus. Jokaisen palvelun perässä on yhteystiedot vastaavalle henkilölle, joten tietoja ei tarvitse etsiä kauempaa. Viimeisenä palveluluettelossa on ”Avainhenkilöiden yhteystiedot”, jossa on koulutusaloittain ja ryhmittäin jokaisen henkilön yhteystiedot puhelinnumeroineen.

Kuva 11 Palvelut (Jyväskylän ammattikorkeakoulu)

5.7 Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Internet-sivut

Haaga-Helian pääsivulla on otsikko ”yrityksen pikalinkit”, joista klikkaamalla pääsee suoraan kyseessä olevaan sivustoon turhia etsimisiä vältellen. Palvelut ja niiden tarkoitukset selitetty hyvin, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Kohta ”eMBA in service excellence” on suora linkki sivuille. Ei ole selitetty, mikä asia on kyseessä.

Sivusto on selkeä kokonaisuus, joka on hyvin organisoitu. Tosin muutaman hiiren klikkailun jälkeen alkaa olo turhautua, koska koko ajan piti napsutella taaksepäin näppäintä. Kohta ”osat tuotteitamme” menee suoraan koulun omaan verkkokauppaan, josta saa koulun tuotteita tilata.

Yhteystiedot oli osittain hyvin mainittu.

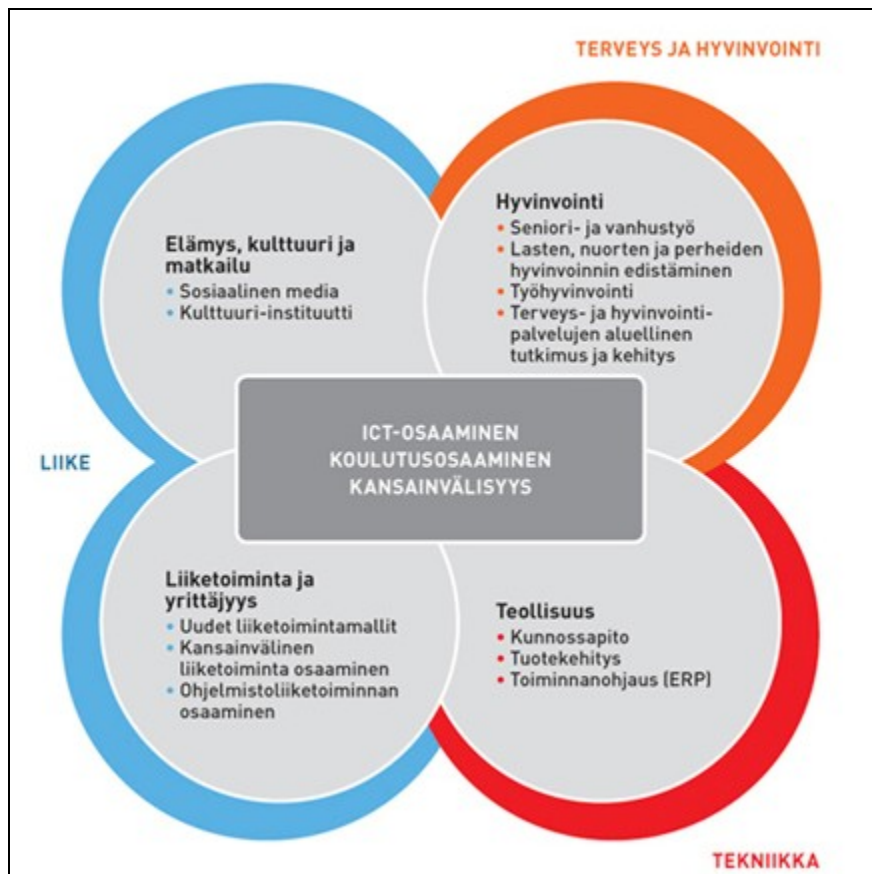
Kuva 12 Pikalinkit (Haaga-Helian ammattikorkeakoulu)

5.8 Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun Internet-sivut

Ensimmäisellä sivulla kohta ”linkit”, joka ei suoranaisesti kerro työntäjille, että tämä on suunnattu myös heille. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) selitetty hyvin ja kerrottu myös mitä palveluja sisältää.

”Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun TKI-toiminta on laajuudeltaan ammattikorkeakoulujen valtakunnallista kärkeä. Erityisenä vahvuutena on kansainvälisyys. Perämerenkaarella ja Barentsin alueella tehtävän jatkuvan yhteistyön lisäksi hankkeissa on ollut kumppaneita useimmista Euroopan maista sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikasta. TKI-toiminta rakentuu osaamisalueiden Teollisuus, Hyvinvointi, Elämys ja kulttuuri sekä Liiketoiminta ja yrittäjyys mukaisesti. Osaamisalueiden kärkiosaamista vahvistetaan, mutta rinnalla toteutetaan myös monialaisia TKI-hankkeita.”

(Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 11.10.2010)

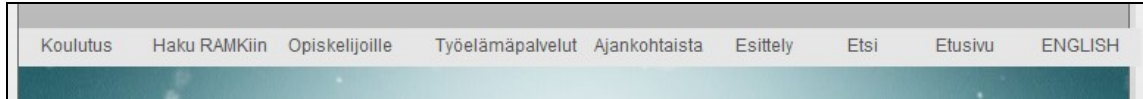

Kuva 13 Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun TKI-toiminta (Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu)

Sivuilla on myös yhteydenottohenkilöt mainittu erikseen ja aloittain. Hieman monimutkaiset sivut, joita on joissakin kohdin vaikea lukea. Tietoa löytyy, mutta ajoittain kerrotaan sama asia moneen kertaan ja eri paikoista klikkaamalla joutuu taas samaan paikkaan, jossa jo käynyt. Liikepalveluissa on erikseen mainittu kaikki eri palvelut ja yhteyshenkilöt, joilta saa lisätietoa asiasta. Etusivulta ainoastaan pääsee harjoittelu ja opinnäytetyö – palveluihin. Tämä on huonoa, nämä asiat pitäisi olla mainittuna myös palveluissa työelämälle. Toisaalta harjoittelu ja opinnäytetyöasiat on hyvin selitetty ja kerrottu, mitä ne tarkoittavat.

5.9 Rovaniemen ammattikorkeakoulun Internet-sivut

Alkusivulla on linkki työelämäpalveluihin, josta klikkaamalla aukeaa tiedot.

Kuva 14 Työelämäpalvelut-linkki (Rovaniemen ammattikorkeakoulu)

Rovaniemen ammattikorkeakoulun työelämäpalvelut:

- * Tutkimus- ja kehittämistoiminta
- * Palvelutoiminta
- * Projektitoiminta
- * Ura- ja rekrytointi
- * Julkaisutoiminta

Koulun sivut ovat lyhyet ja tiiviit, ei ole turhaa hiirellä rullailua tai klikkailua. Yhteyshenkilöt on hyvin mainittuna, tilavuokrausasioissa jopa hinnat esillä. Yhteydenotto onnistuu myös suoraan Internet-sivun kautta. Sivuilta löytyy lomake, jonka voi suoraan lähettää sivuilta. Sivulla voi myös ilmoittautua joillekin koulun tarjoamille kursseille.

(Rovaniemen ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 11.10.2010)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Yleisesti ottaen korkeakoulujen Internet-sivut olivat hyvässä kunnossa ja ymmärrettävät. Tarvittavat asiat ja asiasanat oli selitetty, jotta kenen tahansa meistä on helpompi etsiä tarvittava tieto ja palvelut sivuilta. Nykyaikana sähköinen muoto on koko ajan suuremmassa ja suuremmassa roolissa, joten koulujen ja muiden tahojen tulisi panostaa myös sähköiseen mainontaan. Lähteenä käyttämäni kehittämishankkeessa teetetyin kyselyn mukaan yhteydenottomuotona tärkeimpänä olivat sähköposti (51 %), henkilökohtainen yhteydenotto (15 %) ja www-sivut (14 %). Tässäkin kyselyssä huomaa siis sen, että verkkomainonta on koko aika kasvamaan päin ja tulevaisuutta kohden kehitty entistä enemmän.

Internet-sivuissa käytettävyys on suuressa roolissa. Ihmiset haluavat löytää tietyn asian nopeasti ja helposti. Liika odotus ja pääsemättömyys saavat ihmiset turhautumaan ja valitsemaan toisen reitin tai lopputuloksen. On myös tärkeää, että tarvittava tieto on hyvin esillä ja helposti ymmärrettävissä. Asiasanojen, jotka eivät kuulu normaaliin puhekieleen, tulisi olla hyvin selitetty, jotta myös työelämän edustajat ymmärtävät mistä kyse.

Työssäni toin ilmi, että käytettävyys koostuu osa-alueista. Niitä ovat opittavuus, muistettavuus, tehokkuus, pieni virhealttius ja miellyttävyys. Nämä ovat verkkomainonnassa hyvin tärkeitä.

Ihmiset kaipaavat nykyaikana tietoa nopeasti, joten usealla koulun Internet-sivuilla olikin suoria linkkejä työelämäpalveluita koskeviin asioihin. Kouluilla, joilla tällaista ei ollut, suosittelen ehdottomasti lisäämään linkit suoraan tarjoamiinsa palveluihin, se helpottaa työnantajia etsimään oikeaa asiaa ja palvelua sivuilta, sekä nopeuttaa etsintää.

Kehitysehdotukseni työssä mukana oleville kouluille onkin, että he tarkistelisivat sivujaan ulkopuolisen näkökulmasta ja käyttäisivät työtäni apuna tutkiessaan, mitä käytettävyyden sääntöjä heillä jo on ja mitä puuttuu vielä. Koulut voisivat myös vertailla keskenään sivujaan ja oppia toisilta uusia tapoja ja menetelmiä. Joidenkin koulujen sivuilla käytettävyys oli huomioitu oikein hyvin ja työelämäpalvelut löytyivät helposti jopa maallikon silmin.

LÄHTEET

Kirjat

Alalääkkölä L., Osataanko palveluja markkinoida?, WSOY, 1993, Porvoo

Aula P., Matikainen J., Villi M., Verkkoviestintäkirja, 2.painos, Helsinki 2006 Tekijät ja Gaudeamus Helsinki University Press / Palmenia

Kansanen A., Väistö R., Palvelu puhuttaa, Gummerrus kirjapaino Oy Jyväskylä, 1994 Yleisradio Oy

Kuutti W., Käytettävyys suunnittelu ja arviointi, Talentum Helsinki 2003

Metsämuuronen J., Laadullisen tutkimuksen käsikirja, International Methelp Ky, 1.painos, Kirjapaino Oy 2006 Jyväskylä

Salmenkivi S., Nyman N., Yhteisöllinen media ja muuttuva markkinointi, Talentum, 2007 Karisto Oy Helsinki

Sinkkonen I., Kuoppala H., Parkkinen J., Vastamäki R., Käytettävyyden psykologia, Edita Publishing Oy, 3. uudistettu painos, Helsinki 2006 Edita Prima Oy

Sähköiset

Helsingin yliopisto. Hakupäivä 23.7.2010. <http://www.helsinki.fi/lyhyesti/index.html>

Oulun yliopisto. Hakupäivä 23.7.2010. <http://www oulu.fi/esittely/index.html>

Aalto yliopisto. Hakupäivä 23.7.2010. <http://www.aalto.fi/fi/about/>

Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010 <http://www.oamk.fi/esittely/>

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010

<http://www.cou.fi/organisaatio/index.asp?SubID=9>

Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010 <http://www.jamk.fi/tutustu>

Haaga-Helian ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010 <http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus>

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010. <http://www.tokem.fi/?deptid=11356>

Rovaniemen ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 23.7.2010. <http://www.ramk.fi/?deptid=222>

Finlex ajantasainen lainsäädäntö. 2003. Hakupäivä 9.8.2010.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/kokoelma/2003/20030060.pdf>

Finlex ajantasainen lainsäädäntö. 2003. Hakupäivä 9.8.2010.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030351>

Wikipedia. 2010. Hakupäivä 16.8.2010. <http://fi.wikipedia.org/wiki/K%C3%A4ytett%C3%A4vyys>

Sirpa Riihioho. Käytettävyyden arviointi –kurssi. Hakupäivä 20.8.2010 <http://www.soberit.hut.fi/T-121/T-121.600/heuristinen.pdf>.

Wikispaces. Käytettävyys. Hakupäivä 20.8.2010 <http://creause.wikispaces.com/kaytettavyys>

Finlex. 2004. Hakupäivä 5.4.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2004/20040794>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2010. Hakupäivä 5.4.2011.

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/Hankkeet/Yliopistolaitoksen_uudistaminen/

Muut lähteet

ISO 9241 –standardisarjan ISO 9241-11 (Näyttöpäätteillä tehtävän toimistotyön ergonomiset vaatimukset. Osa 11: Käytettävyyden määrittely ja arviointi)

ISO (1998). ISO 9241-11: Guidance on Usability, International Standards Organization.

Leskinen, M. 2009. Työelämän edustajien kokemuksia ja näkemyksiä työelämäyhteistyöstä Oulun seudun ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön kanssa. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Liiketalouden yksikkö.

Strategisen liiketoimintaosaamisen kehittämishanke (SLK).

LIITTEET

Korkeakoulujen työelämäpalvelut

Liite 1

Koulu	Rekrytointi	Harjoittelu	Opinnäytetyö (pro gradu/diplomityö)	Esittelytilaisuudet (konferenssipalvelut &tilia- ja laitevuokrat)	Teematapahtumat (esittelyt)	Kielikoulu	Kielikurssi	Käännökset	Tutkimusyhteistyö (tilaus- / yhteistyö)	Rahastot	Painopalvelu	Asiantuntijapalvelut (asiakaspalvelu, johtaminen markkinointi, talous, T&K)	Alumni	Jobstep
Helsingin yliopisto	x	x	x			x	x	x *	x	x				
Oulun yliopisto	x	x	x	x	x				x	x	x			
Aalto yliopisto	x	x	x	x					x	x	x			
Oulun seudun AMK	x	x	x	x	x				x			x	x	x
Keskipohjanmaan AMK	x	x	x										x	x
Jyväskylän AMK	x	x	x			x	x		x			x		x
Haaga-Helia AMK	x	x	x	x	x				x			x	x	x
Kemi-Tornion AMK	?	?	?									x	x	x
Rovaniemen AMK	x	x	x	x *					x			x	x	x
* hinta esillä														